

Dit document maakt gebruik van bladwijzers

Consultatiedocument

Indicaties van niet-naleving van de deponeringsplicht

4 augustus 2026

De consultatieperiode loopt tot en met 7 oktober 2026

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Indicaties van niet-naleving van de deponeringsplicht

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1 Indicaties van niet-naleving van de deponeringsplicht	3
1.1 Aanleiding en achtergrond	3
1.2 Aanpassing in NBA-handreiking 1130 <i>Voorbeelden toepassing VGBA</i>	3
1.3 Impact van de aanpassing	3
2 Reageren?	4
Bijlage Voorgestelde aanpassingen in NBA-handreiking 1130 <i>Voorbeelden toepassing VGBA</i>	5

Voorwoord

Dit consultatiedocument bevat een voorstel om in NBA-handreiking 1130 *Voorbeelden toepassing van de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA)* een hoofdstuk over de deponeringsplicht op te nemen. We hebben dit hoofdstuk toegevoegd onder *Voorbeelden bij de uitvoering van een professionele dienst*. Het biedt accountants handvatten om te beoordelen of indicaties van niet-naleving van de deponeringsplicht leiden tot een bedreiging van de fundamentele beginselen en welke stappen zij in dat geval kunnen nemen.

In dit consultatiedocument leggen we uit waarom we de verwerking op deze wijze het meest passend vinden. Daarnaast leggen we uit wat de achtergrond van de wijzigingen is. Naast de wijzigingen rond de deponeringsplicht hebben we in de handreiking bij paragraaf 4 *Wat leg je vast? (stap 3)* twee zinnen toegevoegd om de vastlegging verder te verduidelijken.

De voorgestelde aanpassingen in NBA-handreiking 1130 *Voorbeelden toepassing VGBA* vind je in bijlage 1.

Uitnodiging tot reactie

Van harte nodigen we je uit om te reageren op de voorgestelde wijzigingen. Hiervoor hebben we vijf consultatievragen geformuleerd. Het helpt ons als je antwoord geeft op deze vragen met het reactieformulier. Uiteraard kun je ook op andere wijze reageren. Alle reacties die de NBA ontvangt, worden beoordeeld en waar mogelijk en nodig verwerkt in de definitieve NBA-handreiking.

Je kunt een reactie indienen tot en met 7 oktober 2026 via consultaties@nba.nl.

1 Indicaties van niet-naleving van de deponeringsplicht

1.1 Aanleiding en achtergrond

De afgelopen jaren is binnen de NBA veelvuldig gesproken over een uiting over deponeringsplicht en de rol van de accountant daarbij. De NBA ontvangt nog steeds geregeld vragen over dit onderwerp. Daarnaast blijkt uit de praktijk dat accountants hier niet altijd op dezelfde manier mee omgaan. De mate waarin een accountant betrokken is bij de deponering van de jaarrekening verschilt namelijk per situatie en hangt af van de rol die de accountant vervult.

1.2 Aanpassing in NBA-handreiking 1130 *Voorbeelden toepassing VGBA*

Dit consultatiedocument bevat een voorstel om in NBA-handreiking 1130 *Voorbeelden toepassing VGBA* een hoofdstuk over de deponeringsplicht op te nemen. We hebben dit hoofdstuk toegevoegd onder *Voorbeelden bij de uitvoering van een professionele dienst*. Het biedt accountants handvatten om te beoordelen of indicaties van niet-naleving van de deponeringsplicht leiden tot een bedreiging van de fundamentele beginselen en welke stappen zij in dat geval kunnen nemen.

Waarom deze aanpak?

- Met het nieuwe hoofdstuk komt de professionele oordeelsvorming beter tot haar recht. Het hoofdstuk bevat geen stroomdiagram dat voorschrijft welke stappen een accountant in elke situatie moet zetten. In plaats daarvan stimuleert het accountants om per situatie te beoordelen welke acties passend zijn. Daarmee biedt het hoofdstuk enerzijds duidelijke kaders en laat het anderzijds ruimte voor de specifieke omstandigheden van de situatie en de professionele oordeelsvorming van de accountant.
- Pragmatische implementatie: door het hoofdstuk in de NBA-handreiking 1130 *Voorbeelden toepassing VGBA* op te nemen kunnen we praktische voorbeelden, toelichtingen en een proportionele toepassing voor verschillende praktijkomgevingen bieden. Tegelijkertijd is geen formele wijziging van de regelgeving nodig en hoeft geen uitputtend overzicht van alle mogelijke omstandigheden te worden opgenomen.
- Met het hoofdstuk willen we onduidelijkheden over de deponeringsplicht en de rol van de accountant wegnemen.

1.3 Impact van de aanpassing

Voor de meeste accountants en opdrachten verandert er in de dagelijkse praktijk weinig tot niets. De fundamentele beginselen blijven onverminderd leidend. Het nieuwe hoofdstuk ondersteunt accountants vooral in situaties waar zij indicaties krijgen dat de deponeringsplicht mogelijk niet wordt nageleefd. Voor die situaties biedt het hoofdstuk handvatten en relevante overwegingen, zodat accountants weloverwogen kunnen handelen en blijven voldoen aan de fundamentele beginselen.

2 Reageren?

Van harte nodigen we je uit om te reageren op de voorgestelde wijzigingen. Hiervoor hebben we vijf consultatievragen geformuleerd. Het helpt ons als je antwoord geeft op deze vragen. Het helpt ons als je antwoord geeft op deze vragen met het reactieformulier. Uiteraard kun je ook op andere wijze reageren. Alle reacties die de NBA ontvangt, worden beoordeeld en waar mogelijk en nodig verwerkt in de definitieve NBA-handreiking.

Je kunt een reactie indienen tot en met 7 oktober 2026 via consultaties@nba.nl.

De NBA hecht aan een transparante communicatie met haar leden, daarom vragen wij om bij indiening van je reactie aan te geven of we je reactie wel of niet mogen publiceren op de website van de NBA.

Op basis van de reacties stelt de NBA de definitieve voorstellen vast.

Algemene vragen	
1	Kun je je vinden in de keuze om geen afzonderlijke handreiking of uiting uit te brengen, maar dit onderwerp op te nemen als hoofdstuk in de bestaande NBA-handreiking 1130 <i>Voorbeelden toepassing VGBA</i> ?
2	Is het duidelijk dat dit hoofdstuk gericht is op alle accountants en niet enkel op controlerend accountants?
3	Blijkt uit het hoofdstuk voldoende dat: • de deponering van de jaarrekening de verantwoordelijkheid is van de rechtspersoon; en dat • het hoofdstuk gaat over wat accountants kunnen doen bij een mogelijke bedreiging van de fundamentele beginselen doordat er indicaties zijn van niet-naleving van de deponeringsplicht?
4	Zijn de opgenomen praktijkvoorbeelden en overwegingen voldoende bruikbaar en toepasbaar in de dagelijkse praktijk?
5	Bieden de opgenomen voorbeelden, overwegingen en maatregelen voldoende handvatten om te beoordelen of sprake is van een (mogelijke) bedreiging van de fundamentele beginselen en welke stappen accountants vervolgens kunnen nemen?

Bijlage Voorgestelde aanpassingen in NBA-handreiking 1130 Voorbeelden toepassing VGBA

1 Toevoeging bij de voorbeelden in hoofdstuk 2 in paragraaf 4

Wat leg je vast? (stap 3)

Je legt vast welke omstandigheid of omstandigheden een bedreiging vormen en waarom (par 4.2). Leg daarnaast vast welke maatregelen je hebt genomen en waarom je hebt geconcludeerd dat je bij de bedreiging(en) en maatregel(en) je toch aan het bedreigde fundamentele beginsel houdt.

Een toelichting over de vastlegging kun je vinden in paragraaf 1.2 Stappenplan toetsingskader VGBA uit Hoofdstuk 1 Inleiding.

2 Toevoeging van Hoofdstuk 8*

8. Indicaties van niet-naleving van de deponeringsplicht

Een rechtspersoon is wettelijk verplicht om een jaarrekening bij het handelsregister te deponeren.¹ Je kunt informatie verkrijgen dat een rechtspersoon de jaarrekening niet, niet tijdig en/of onjuist of onvolledig deponeert. Dat kan als accountant werkzaam binnen de rechtspersoon, maar ook als openbaar accountant. Het niet-naleven van de deponeringsplicht door een rechtspersoon kan leiden tot een bedreiging van de fundamentele beginselen. Wat zijn voorbeelden van mogelijke bedreigingen en wat kun je dan doen? Daarvoor gebruiken we het stappenplan uit hoofdstuk 1.

Wat is (niet-naleven van) de deponeringsplicht?

De deponeringsplicht is vastgelegd in het Burgerlijk Wetboek, Boek 2 Titel 9. Een rechtspersoon is wettelijk verplicht om een jaarrekening inclusief overige gegevens te deponeren bij het handelsregister.¹² De wettelijke verplichting zorgt ervoor dat financiële informatie beschikbaar is voor iedereen die daarin geïnteresseerd is. Dit is bijvoorbeeld in het bijzonder van belang in het geval er sprake is van mogelijke discontinuïteit. Uit onderzoek³ blijkt dat 88 procent van de wettelijk controleplichtige organisaties voor het boekjaar voorafgaand aan het faillissement geen jaarrekening of 403-verklaring¹ binnen de wettelijke termijn heeft gedeponerd.

Let op: vanaf boekjaar 2025 zijn alle Nederlandse rechtspersonen met economische activiteiten verplicht hun jaarrekening elektronisch te deponeren bij de Kamer van Koophandel.

Bij het niet-naleven van de deponeringsplicht kan onderscheid worden gemaakt tussen een aantal varianten:

- niet-deponeren;
- niet tijdig deponeren;
- onjuist of onvolledig deponeren.

De rechtspersoon is verantwoordelijk voor tijdige en juiste deponering van de publicatiejaarrekening⁴. Als accountant kun je op verschillende manieren betrokken zijn bij deponering. Je kan bijvoorbeeld als accountant werkzaam bij de rechtspersoon direct betrokken zijn bij de deponering. Als openbaar accountant kan je bijvoorbeeld met de klant afspreken dat jij ondersteunt bij deponering door het opstellen

* Het invoegen van een extra hoofdstuk zorgt er eveneens voor dat de inhoudsopgave en het overzicht van de voorbeelden in hoofdstuk 1 wijzigt.

¹ Artikel 2:394 BW; er gelden de nodige vrijstellingen, waardoor niet alle rechtspersonen een controleverklaring opnemen in de publicatiestukken en niet alle rechtspersonen deponeren (bijvoorbeeld bij toepassing van de vrijstelling van artikel 2:403 BW).

² Het niet voldoen aan de wettelijke verplichting vormt een economisch delict door de bestuurder(s) van de rechtspersoon.

³ Zie het rapport Oorzakenanalyse continuïteit (maart 2022): [Continuïteit: ons gezamenlijk belang \(nba.nl\)](https://nba.nl/Continuïteit:ons_gezamenlijk_belang).

⁴ Artikel 2:394-397 BW: Bij grote rechtspersonen moet de publicatiejaarrekening volledig overeenkomen met de gecontroleerde jaarrekening. Bij andere rechtspersonen moet de publicatiejaarrekening binnen de wettelijke vrijstellingen afgeleid zijn van de gecontroleerde jaarrekening.

van de publicatiejaarrekening. Als controlerend accountant geef je de rechtspersoon toestemming om de afgegeven controleverklaring bij de publicatiejaarrekening te voegen zodat de rechtspersoon deze kan deponeren.

8.1 Herken omstandigheden die kunnen leiden tot een bedreiging (stap 1)

Bij stap 1 gaat het erom dat je situaties herkent waarin het moeilijk wordt om je te houden aan de fundamentele beginselen. Zo kan de niet-naleving van de deponeringsplicht bijvoorbeeld leiden tot een bedreiging van integriteit of professionaliteit door belangenbehartiging of vertrouwdsheid, maar bijvoorbeeld ook tot een bedreiging van vakbekwaamheid en zorgvuldigheid.

Voorbeelden van omstandigheden die leiden tot een bedreiging:

- De klant deponeert de jaarrekening met een onjuiste of incomplete controleverklaring.
- Bij de cliëntacceptatie ontdek je dat de potentiële klant in de afgelopen jaren geen jaarrekening heeft gedeponerd, terwijl deze daartoe wel verplicht is. De potentiële klant geeft aan dat zij de enige stakeholder is en dat het dus niet zo belangrijk is.
- De klant wil wettelijk vereiste gegevens weglaten vanuit concurrentieoverwegingen.
- Je bent controller bij een organisatie en de directeur-grotaandeelhouder wil gegevens die niet wettelijk vereist zijn, maar wel bijdragen aan het benodigde inzicht door gebruikers weglaten bij deponering.
- Je hebt in een brief opgenomen dat jouw kantoor de jaarrekening elektronisch deponeert bij de Kamer van Koophandel. De klant levert de gegevens te laat aan waardoor jij niet tijdig kan deponeren. Of door drukte ben je zelf te laat met elektronisch deponeren.
- Je stelt de jaarrekening samen van een klant en jouw kantoor verzorgt de deponering van de publicatiestukken. Je merkt niet op dat er verschillen zijn tussen de samengestelde jaarrekening en de gedeponerde jaarrekening.

8.2 Beoordeel de omstandigheden: is sprake van een bedreiging? (vervolgstap 1)

Het beoordelen van de aard van de omstandigheden en de samenhang daarvan helpt je om de aanwezigheid van een bedreiging in te schatten. Deze beoordeling is ook relevant voor de inschatting van toereikende maatregelen (zie stap 2)

Denk hierbij aan het volgende:

- Welke argumenten heeft het bestuur voor de (mogelijke) niet-naleving van de deponeringsplicht (is de niet-naleving bewust of onbewust, incidenteel of structureel)?
- Wat is de houding van de rechtspersoon ten aanzien van andere wet- en regelgeving (tone-at-the-top)? Welke gevolgen kan deze houding hebben op je werkzaamheden? Bijvoorbeeld op de risico-inschatting van de controle of het krijgen van toereikende informatie van het management bij het samenstellen van de jaarrekening.
- Welke stakeholders zijn er en wat is hun belang?
- Wat is de rolverdeling bij deponering en is afgesproken dat je de klant ondersteunt bij deponering? Zijn de verantwoordelijkheden van jou en de rechtspersoon duidelijk afgesproken en vastgelegd?
- Welke communicatie heeft plaatsgevonden over de deponeringstermijnen?
- Welke relevante voorschriften of procedures zijn er in je organisatie die je kan volgen?
- Welke consequenties voor de rechtspersoon, zoals claims en sancties, kunnen verwacht worden als gevolg van het niet-naleven?

Je stelt je actief, kritisch en alert op en gaat zo nodig op zoek naar meer informatie. Eventueel vraag je de klant juridisch advies in te winnen als er onduidelijkheid is over de niet-naleving of over de consequenties daarvan. Kijk naar de situatie zoals een 'objectieve, redelijke en geïnformeerde derde' ernaar zou kijken. Zou deze vinden dat sprake is van een onaanvaardbaar risico om je te houden aan de fundamentele beginselen? Dan is sprake van een bedreiging. Het kan je helpen om hierover met anderen te spreken,

zoals een collega, een leidinggevende of een andere accountant. Zien zij de situatie ook als een bedreiging? Of niet? En waarom? Ook kun je het 'moreel besluitvormingsmodel' (bijlage 1) en het 'moreel intervisiemodel' (bijlage 2) gebruiken. Je gaat ook na of sprake is van een situatie uit artikel 7 van de VGBA:

- Is sprake van niet-integer handelen door een ander?
- Ben je hierbij betrokken of word je hiermee in verband gebracht? Of vermoed je dat een ander je hierbij wil betrekken?

Als sprake is van een situatie uit artikel 7 van de VGBA is *altijd* sprake van een bedreiging waarbij je maatregelen moet nemen. Dat is in artikel 7 van de VGBA zo bepaald.

Voor meer uitleg verwijzen wij naar hoofdstuk 7 Betrokkenheid bij het niet-integer handelen door anderen en de [artikelsgewijze toelichting](#) op artikel 7 van de VGBA.

8.3 Zijn toereikende maatregelen mogelijk? (stap 2)

Bij een bedreiging moet je toereikende maatregelen nemen. Een maatregel is toereikend als die ertoe leidt dat je je houdt aan de fundamentele beginselen. Je moet dit ook zo snel mogelijk doen. Eén maatregel kan mogelijk niet genoeg zijn en dan zijn meerdere maatregelen nodig. Kijk naar de situatie zoals een 'objectieve, redelijke en geïnformeerde derde' dat zou doen.

Voorbeelden van maatregelen zijn:

- Je bespreekt met de klant verplichtingen en eventuele tekortkomingen en evalueert de reactie van de klant hierop.
- Je wijst het bestuur en eventueel het governance-orgaan actief op de gevolgen van niet-deponeren. Je kunt dit vastleggen in het accountantsverslag of een andere schriftelijke vastlegging.
- Je informeert de klant (tijdig) over de wettelijke termijnen en vereisten.
- De klant herstelt de tekortkoming of laat deze door jou herstellen.
- Je betreft de niet-naleving bij de cliënt/opdrachtacceptatie en -continuatie (zie hoofdstuk 1.A Aanvaarding en continuering - van een klant of een dienstverband).
- Je betreft de niet-naleving op eventuele gevolgen voor je werkzaamheden. Bijvoorbeeld een aanpassing van de risico-inschatting van de controle.
- Je legt de rolverdeling tussen jou en de klant expliciet vast, inclusief de verantwoordelijkheid van de klant voor tijdige aanlevering en deponering.
- Je overweegt de niet-naleving te melden bij een relevante instantie zoals de Belastingdienst of de AFM.

Word je in verband gebracht met informatie die materieel onjuist, onvolledig of misleidend is? Of wordt jouw betrokkenheid bij informatie door een ander onjuist voorgesteld?

Dan is artikel 9 of 10 van de VGBA van toepassing. Wij verwijzen daarvoor naar de [artikelsgewijze toelichting](#) op artikel 9 en 10 van de VGBA.

Kijk ook in hoofdstuk 7 over Betrokkenheid bij niet-integer handelen door anderen.

Wat als geen toereikende maatregelen mogelijk zijn?

Is het niet mogelijk om toereikende maatregelen te nemen? Dan weiger of beëindig je de professionele dienst. In het uiterste geval beëindig je zelfs de relatie met de klant of met de eigen organisatie. Het is belangrijk om een zorgvuldige belangenafweging te maken waarbij de uitkomst per situatie zal verschillen.

Overweeg je om te stoppen met de professionele dienst of een relatie te beëindigen? Kijk dan in de [algemene toelichting op de VGBA](#): Paragraaf 7.2. Stap 2b: stop!

8.4 Wat leg je vast? (stap 3)

Je legt vast welke omstandigheid of omstandigheden een bedreiging vormen en waarom. Leg daarnaast vast welke maatregelen je hebt genomen en waarom je hebt geconcludeerd dat je bij de bedreiging(en) en maatregel(en) je toch aan het bedreigde fundamentele beginsel houdt.

Een toelichting over de vastlegging kun je vinden in paragraaf 1.2 Stappenplan toetsingskader VGBA uit Hoofdstuk 1 Inleiding.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

